

1) Ὁ μὴ ἔχων ἢ μὴ φορῶν μανίκαν, ἥτοι χειριδωτὸν ἔνδυμα Μεγίστ. : Παροιμ.

Ἦσαν ἑ ἀμαλλες μαλλιά τσ' ἑ ἀπλυντες σαπούνια,
ἦσαν τσ' ἑ ἀμανίκοτες μανίτσες τσ' ἐφορέσαν

(ἐπὶ ἀναξίων ἢ ἀνθρώπων κατωτάτης κοινωνικῆς τάξεως ἀπροσδοκῆτως πλουτησάντων ἐκ κληρονομίας ἢ ὅπωςδὴ-ποτε ἄλλως). Πβ. ἀκαμισίαστος, ἀκάμισος, ἀκαμίσωτος. 2) Μεταφ. πτωχός, δυστυχής Μεγίστ. Πόντ. (Οἶν.) — Λεξ. Ἡπίτ. : Φρ. Ἀκλερος κὶ ἀμανίκοτος (ἐπὶ ἐσχάτης πενίας) Οἶν. || Παροιμ. φρ. Ἀς δουλεύουν ἑ μανικωμένοι γιὰ τοῖς ἀμανίκοτους (ὅτι οἱ πλούσιοι θὰ τρέφουν ἢ ὀφείλουν νὰ τρέφουν τοὺς πτωχοὺς) Μεγίστ. Συνών. ἀκληρος 2, ἔρημος, κακόμοιρος, κακορρίζικος, μίζερος.

ἀμάνιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) — Λεξ. Κομ. Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μανιστός < μανίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ὁ μὴ καταληφθεὶς ὑπὸ λύπης Πόντ. (Τραπ.) 2) Ὁ μὴ καταληφθεὶς ὑπὸ ὀργῆς, ἀόργητος Λεξ. Κομ. Λάουνδ.

ἀμανιτάγκαθο τό, ἀμάρτ. ἀμανιτάγαθο Πάρ. (Παροιμ.) ἀμαν'τάγαθο Πάρ. (Λεῦκ.) ἄμανιτάγαθο Πελοπν. (Τρίκκ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμανίτης καὶ ἀγκάθι.

Εἶδος ἀκανθώδους φυτοῦ.

ἀμανιταρξά ἢ, Πάρ. ὀμανιταρὲ Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμανίτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρξά, περὶ ἧς πβ. λ. ἀβγαρέα.

1) Οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης δύο ἢ τρεῖς συμφυόμενοι μύκητες Πάρ. 2) Τόπος, ἐνθα φύονται μύκητες Δ.Κρήτ. Συνών. ἀμανιτξά, ἀμανιτότοπος.

ἀμανιτξά ἢ, ἀμάρτ. ἀμανιτξά Κρήτ. (Γέργερ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμανίτης καὶ τῆς περιεκτικῆς καταλ. -ξά.

Ἀμανιταρξά 2, ὁ ἰδ.

ἀμανίτης ὁ, Κρήτ. (Βιάνν. Γέργερ. κ. ἄ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Νίσυρ. Πάρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἄ.) Χίος (Νένητ. κ. ἄ.) ἀμάνιτας Κῶς Πάρ. ἀμάν'τας Πάρ. (Λεῦκ.) ἀμανίκης Χίος (Μεστ.) ἀμονίτης Χίος (Πυργ.) ἄμανίτης Ἀνδρ. Εὐβ. (Κύμ.) Κίμωλ. Κρήτ. Κύπρ. Κωνπλ. Ρόδ. Σάμ. Σίφν. Σῦρ. ἄμανίτος Μέγαρ. ἄμάνιτας Κύθν. ὀμανίτης Κρήτ. (Ρέθυμν. κ. ἄ.) ἀμανίτα ἢ, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν. κ. ἄ.) ἄμανιτα Ἀθῆν. Β.Εὐβ. Πελοπν. (Κλουτσινοχ. Τρίκκ.) κ. ἄ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀμανίτης. Ὁ τύπ. ἀμάνιτας κατὰ μεταπλασμόν, περὶ οὗ ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,190. Τὸ δμάνίτης μετὰ προθετ. ο ἐκ τοῦ ἄμανίτης. Ὁ τύπ. ἄμανιτος διὰ μεταπλασμόν. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,3 καὶ ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 12 (1915/6) 3. Τὸ ἄμανίτης καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Φυτὰ διάφορα τοῦ γένους ἀγαρικοῦ (agaricus) τῆς τάξεως τῶν μυκήτων (fungi), μύκητες ἐνθ' ἄν. : Ὁ δεῖνα ξαφνικὰ προβαίρνει σὰν τὸν ὀμανίτη Κρήτ. Φτῶειάνω ἄμανιτες μὲ τυρὶ τῶαί μὲ βούτυρο Κλουτσινοχ. || Ἄσμ.

Ἀμανίτη, κουκουλλίτη, δεῖξε μου τὸν ἀδερφό σου,
μὴ βγάλω τὸ σπαθάκι μου νὰ κόψω τὸ λαιμό σου

(ἐμφδ. πρὸς εὐρεσιν μυκήτων) Κρήτ. Συνών. μανιτάρι. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Μανίτης καὶ ὡς ἐπών. Κρήτ. 2)

Ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν λωποδυτῶν χρηματοφυλάκιον πλήρες καὶ ἐξωγκωμένον πολλαχ. β) Εἶδος λωποδυτικῆς μεθόδου πρὸς ἀφαίρεσιν χρημάτων διὰ χρηματοφυλακίου Πελοπν. (Κλουτσινοχ.) : ἄμανιτα μου ἄκανες (μὲ ἐξηπάτησες διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ἀμανίτου). Συνών. μανιτάρι, πορτοφόλι.

ἀμανιτοθέμι τό, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμανίτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -θέμι. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 245.

Μέγα πλῆθος, ἀφθονία μυκήτων.

ἀμανιτολόγος ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμανίτης καὶ τοῦ -λόγος, περὶ οὗ ὡς παραγωγικῆς καταλ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 247.

Ὁ συλλέγων ἀμανίτας, ἥτοι μύκητας.

ἀμανιτολογῶ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμανιτολόγος.

Συλλέγω μύκητας.

ἀμανιτότοπος ὁ, ἀμάρτ. ἄμανιτότοπος Θήρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμανίτης καὶ τόπος.

Τόπος, ὅπου φύονται μύκητες. Συνών. ἀμανιταρξά, ἀμανιτξά.

ἀμανιτόφουσκα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμανίτης καὶ φούσκα.

Εἶδος εὐτελοῦς μύκητος.

ἀμάννωτος ἐπίθ. Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μάννωτός < μάννω.

Ὁ στερούμενος μητρός, ἀμήτωρ ἐνθ' ἄν. : Γνωμ.

Ἀκύρωτος κὶ ἀμάννωτος καὶ ὀρφανός 'ς σὸν κόσμον (ἐπὶ πλήρους ὀρφανίας) Σάντ. Συνών. πεντάρφανος. Πβ. ἀκύρωτος.

ἀμανοῦσα ἢ, Χίος

Θηλ. τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Ἀμανούσης (ἀπὸ τοῦ ὀροπεδίου Ἀμανή). Πβ. ἀμανή.

Εἶδος ἀγρίου λαχάνου.

ἀμάντα ἢ, Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ Γαλλ. *amende* = χρηματικὴ ποινή. Πβ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνᾶ 12 (1900) 374. Ἦδη ἐν χειρογρ. τοῦ 17ου αἰῶνος ἀμάντα = χάρις, ἔλεος. Ἰδ. Λαογρ. 8 (1921/5) 147.

Ἦσυχία, συνήθως μετὰ τῶν ρ. ἔχω καὶ βροῖσκω : Μακάρι ν' ἀπέθανα νὰ βρεν ἡ ψυχή μου ἀμάνταν ! Ἐν ἔδει μῆτε παμὸν μῆτε ἀμάνταν.

ἀμάνταλος ἐπίθ. Πόντ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. μάνταλος.

Ὁ στερούμενος μανδάλου.

ἀμαντάλωτα ἐπίρρ. πολλαχ. ἀμαδάλωτα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀμαντάλωτος.

